48ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1042 Կ. ՊՈԼԻՍ ՇԱԲԱԹ 13/26 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1904 18 ՐԱՄԱԶԱՆ 1322 — 13 ԹԸՇՐԻՆԸ ՍԱՆԻ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճատտէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ
ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه یومی وسیاسی غزتدر
صاحب امتیازی : اوهانس فریه
داره خانه‌سی : پاپ علی جاده‌سی نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ՝
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար
մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

Մի՛ Խոտորուիք Որ Չգլտորուիք

Անոնք որ գլտորած են, վիշտի խոր հառաչով պիտի արդարացնեն Սիրտի այս գոնար խօսքը և տխուր ակնարկ մը նետելով իրենց անցեալին վրայ, պիտի տեսնեն որ արդարեւ գլտորումի, անկումի դառնութիւններուն մէջ պիտի չտառապէին հիմա, եթէ ժամանակաւ խոտորած չըլլային շիտակ ճամբէն։

Շիտակ ճամբան. այս է կեանքի միակ ուղին, ուրկէ՝ առանց աջ ու ձախ խոտորելու, առանց կողմնակի արահետներու մէջ չեղելու, առանց վեր կամ վար դեգերելու, ուղղակի առաջ քալողներն են որ կրցած են վայելել սրտի անդորրութիւն, ընտանեկան քաղցրութիւն, խղճի հանդարտութիւն և նիւթական յաջողութիւն։

Ընկերական ո՛ր դասակարգին մէջ ալ որ ըլլայ, բացայայտ կերպով աչքի կը զարնէ շիտակ ճամբէն քալողներուն և անկէ խոտորողներուն միջեւ եղած անհամեմատ հեռաւորութիւնը, զոր կը նշմարէ ամէն մարդ, առանց ուրիշի մը թելադրանքին ու մատնանշումին պէտք ունենալու։ Հանրութիւնը այս երկու դասակարգին համար ալ տուած է իր արդար վճիռը հետեւեալ ժողովրդական առածով։ Ուղղամիտ մը չտեսայ որ անօրէն բլլայ եւ խարդախ մը որուն փորը կօտնայ։ Այս առածը կրկնութիւնն է մեծ Սաղմոսերգուին դարեր առաջ երգած սա հատուածին թէ, արդարին արհամարուիլը չտեսայ եւ ոչ ալ անոր զաւակին հաց մուրալը։

Եւ սակայն հակառակ այսպէս բացայայտ ապացոյցներու և կենդանի օրինակներու, դժբախտաբար շատ ցաւալի է թիւը շիտակ ճամբէ քալողներուն, երբ անդին լէգէոններ կը վխտան խոտորողներու, սայթաքողներու ու գլտորողներու։

Կեանքի սեմին վրայ հազիւ փրթիռ երիտասարդներ, որոնք այնչափ ծիծաղուն կը տեսնեն աշխարհը ու այնչափ սրտով ին կը փարին անոր, իրենց անփորձութեան քայլերուն մէջ շատ անգամ հրապուրելով սին փայլերէ ու խաբուսիկ շլացումներէ, ատիճանաբար կը փորձուին խոտորելու ուղիղ ճամբէն, զոր սահմանափակ կամ անձուկ կը գտնեն իրենց ձգտումներուն։ Օրերով ամիսներով կը կռուին ուղղամտութեան հետ և մեծ սրտադողով ու խղճահարութեամբ քայլ մը կ'առնեն ուղիղ ճամբէն չեղելու, զեղծում մը, սանկ թեթեւ բան մը, ձեռքի շուտիկութիւն մը, հազիւ քանի մը մէճիտ կը խորեն իրենց ծառայած վաճառատունէն և կամ ո և է պատահական տեղէ մը։ Այս առաջին փորձը աննշմար կ'անցնի. ո՛չ օք կը կռահէ դժբախտ իրողութիւնը։ Սեա՛ղ, ի՜նչ բախտաւորութիւն պիտի ըլլար, եթէ արթնամիտ, աչալուրջ մէկը գտնուէր վաճառատան մէջ ու երիտասարդին զգացնէր ուղիղ ճամբէն չեղած ըլլալը։ հաւատացէ՛ք մեծ բարեգործութիւն ըրած պիտի ըլլար. եթէ նոյն իսկ մէկ քանի ապտակ ալ իջեցնէր անփորձ խոտորողին երեսին, դարձեալ բարերարը պիտի ըլլար անոր, որովհետեւ ապագայի այս զոհը, քաջալերուած առաջին յաջողութենէն, կը կրկնէ երկրորդ խոտորումը մը ալ, այս անգամ առաջինէն կըրկնապատիկ արժէքով դրամ գողնալով և այսպէս կը շարունակէ ատիճանաբար հեռանալ ուղիղ ճամբէն, ուրկէ վերջապէս դուրս կ'իյնայ բոլորովին ու ալ ուրիշ բանի վրայ չի մտածեր, եթէ ոչ՝ ամէն նկատում ոտքի տակ առնելով՝ դրամ գողնալ։

Եւ ինչ բանի կը գործածէ այս ողորմելին իր գողութեան ու զեղծումի արդիւնքը. կը կարծէք որ հինգ փարայ կը պահէ՞, կը խնայէ՞ անկէ. ընդհակառակը, առաջին քայլերուն մէջ զգուշաւոր ընթացքի մը հետեւելէ անմիջապէս եւթ կուտայ ինքզինքը զեղխութեան ու շուայտութեան և պատիւին ու ապագային գլխովը գողցած դրամները կ'երթան լեցնել խաղարաններու, զբօսարաններու և անպարկեշտ տուներու անդունդը։

Բացառութիւն չկայ, ամէն գող զեղխ է, շուայլ է, շուայտ է, անհեռատես է, եթէ ոչ պէտք էր որ ուղիղ ճամբէ չեղողներ հիմա ամենէն փարթամ կեանքը վարէին ու աշխարհի ամենէն հարուստներն ըլլային. մինչդեռ իրականութեան մէջ ամէն մարդ գիտէ որ այս կարգի խարդախ երիտասարդները, ժամանակուան մը համար վաղանցիկ փայլով ապրելէ ետք օր մը ալ ուշ կամ կանուխ ձեռք կուտան իրենց օձիքը, ու եթէ խղճահար մէկը չըլլայ իրենց զոհը, կը յանձնուին արդարութեան ձեռք ու պատիժներու ամենէն ծանրը կրելէ ետք, բարոյապէս ալ կը մահանան բառին ճշմարիտ առումովը։ Մինչդեռ իրենց միւս պաշտօնակիցները, որ միեւնոյն վաճառատան մէջ կը պաշտօնավարէին, կը շարունակեն յուշիկ յուշիկ քալել ուղիղ ճամբէն, որ թէեւ յամրաբար՝ բայց վերջապէս կ'առաջնորդէ զիրենք բաղձացուած նպատակի մը։

Ընտանեկան կեանքին մէջ ամէնէն ծանրն է շիտակ ճամբէն չեղելու հետեւանքը. այրը կամ կինը որ ո՛ և է պատճառով կ'երկմտի ու քայլ մը կ'առնէ դէպի կողմնակի արահետը, անմիջապէս կը գտնէ իր պատիժը, սրտի հանդարտութիւնը տեղի կուտայ խղճի անդիմադրելի խայթին և ամէն անգամ որ ամուսնոյն ու զաւակներուն վրայ նայի, անիծուած մը խաբեբայ մը կը նկատէ զինք ու անարժան՝ անոնց անկեղծ գուրգուրանքին։ Զուարթ բնաւորութեանը կը յաջորդէ տխուր մելancոլիծոտութիւն մը, որ հալումաշ կ'ընէ զայն օրն ի բուն. ամէնէն ցաւալին այն է որ մէկու մը չի կրնար յայտնել մտատանջութեան առարկան և ամէնէն պարզ խօսուածքէն իսկ կը կասկածի, վախնալով որ յայտնուած է իր խոտորումը և անուղղակի ակնարկներ են խօսուածները։ Ալ ո՛չ գիշերը քուն, ո՛չ ցորեկը հանգիստ կայ այնպիսի ամուսնի մը համար։

Ասիկայ սակայն խոտորումի առաջին շրջանին ապաւորութիւնն է, ուրկէ եթէ խորապէս ազդուի ենթական, ու արտանց զղջալով՝ անմիջապէս շիտակ ճամբան վերադառնայ, կը գտնէ իր փրկութիւնն ու ընտանեկան անդորրութիւնը։ Իսկ եթէ բոլորովին հակառակը պատահի և առաջին անգամ գլտորողը՝ փոխանակ կանգնիլ փորձելու, ալ աւելի մրճռուիլ ուզէ հեշտանքի անդունդին մէջ, այն ատեն անկումը կատարեալ կ'ըլլայ. կեղծիքը կը յայտնուի ուշ կամ կանուխ, նոյն իսկ եթէ խոտորող ամուսինը ամէն նախազգուշութիւն ձեռք առնէ իր գլտորումին հետքը պահելու, դարձեալ չի կրնար յաջողիլ. որովհետեւ իր ընթացքը կը մատնէ իրողութիւնը։ Եւ անգամ մը որ սովորութիւնը արիէ զգայարանքներուն վրայ. այն ատեն անկարելի կ'ըլլայ վերադարձը դէպի շիտակ ճամբան։ Դեռը, ամուսնալուծումը, տառապանքը, աղքատութիւնը իրարու կը յաջորդեն և շիտակ ճամբէն խոտորող անսիրտ ապուշը վերջնականապէս կը գլտորի անդունդին խորը։

ՄԻ՛ ԽՈՏՈՐԻՐ ՈՐ ՉԳԼՏՈՐԻՐ

Այս կարճ վերտառութիւնը պէտք է ոսկի տառերով դրոշմուի ամէն հասակէ անձանց սրտին մէջ։ Ցաջողելու միակ դաղտնիքը, երջանկութեան միակ նշանաբանը Սիրաքի այս կարճ հատուածին մէջ կը կայանայ, և հաւատացէք որ այն անձերը որոնց յաջողութիւնն ու բարօրութիւնը այսօր մեր հիացումը կը դրդռեն, շիտակ ճամբէն քալելով միայն հասած են այս նախանձելի բարձրութեան։

Ուղիղ ընթացքէ խոտորողներուն մէջ յաջողութիւն գտնողներ չկան ըսելը՝ տեսակ մը միամտութիւն պիտի ըլլար արդարեւ, քանի որ մեր շուրջ կը տեսնենք հարիւրաւոր խարդախներ, որոնք ամէն կարգի յաջողութիւններով կը յղփանան, և սակայն պէտք չէ թեթեւ կերպով դատատան ընել ու ամէն բան մակերեւոյթէն դատել։ Անգամ մը մօտէն քննեցէք անոնց վարած կեանքը, հետամուտ եղէք այն խոտորողներուն ներքին կացութեան և շուտով պիտի համոզուիք որ առերեւոյթ երջանկութեան չպարին ակ տխուր, ողորմելի վիճակ մը կայ պահուըտած, որ ամէնէն զուարթ վայրկեանին մէջ իսկ կը սպառնայ ենթակային՝ անոր խարդախութեամբ. անիրաւութեամբ կառուցած երջանկութեան ամբողջ շէնքը հիմնիվար ապալել։

Եւ յաճախ շլացուցիչ փայլերէ ետք ուղի ունեցած անկումները, ուղիղ ճամբէն խոտորողները կը յատկանիշեն։

Գուցէ թեթեւ նկարագիրի տէր անձանց համար դժուար ըլլայ շարունակելը ուղիղ ճամբուն մէջ։ Այնպիսիները իրենց իսկ երջանկութեան ու յաջողութեան համար պէտք է որ զսպեն զիրենք ու սին փայլերէ չշրապուրուին։

Ի՞նչ բանի համար է որ այսօր մասնաւոր ամուսիններ սորված է հանրութիւնը, և երբ ապրանք մը գնելու ելլայ, մէկ քանի դահեկան աւելի վճարելով՝ անպատճառ իր ճանչցած ու վստահացած անունը կրող ապրանքը կը պահանջէ։ Անդին ճիշդ միեւնոյն ապրանքին ձեւովն ու երեւոյթովը և դուցէ անկէ ալ աւելի փայլունները կան, զոր կարելի է գնել հարիւրին տասը-քսան պակաս վճարելով. և սակայն խելքը գլուխը մարդը չի յօժարիր կարեւորութիւն տալ նմանողութիւններու կամ կեղծարարներու. զոր խարդախածը կը նկատէ իր նախասիրած ընտիր ապրանքներուն։

Ասկէ աւելի զօրաւոր ապացոյց մը կարելի՞ է գտնել ուղիղ ճամբէ քալողներու յաջողութիւնը փառաբանելու։ Այն վաճառականը կամ գործարանատէրը որ այսօր առանց ճիգի ու առանց պատուելու, հանդարտ խիղճով իր ապրանքը կը ծախէ և կլորիկ շահը կը գտնէ, բնականաբար երկարօրէն նեղուեցաւ, տառապեցաւ առաջին քայլերուն մէջ։ Ուրիշ արհեստակիցներ շեղելով ուղիղ ճամբէն թեթեւ կամ աննշմարելի գողութիւններ ըրին ապրանքին լայնքէն, ներկէն յատկութենէն և կամ ո և է մէկ առաւելութենէն և յաջողեցան հարիւրին հինգ տասը պակաս ծախել. բայց ուղղամիտ մարդը որ բնաւ դիտաւորութիւն չունէր շիտակ ճամբէն խոտորելու, թէեւ սրտնեղութեամբ հանդիսատես եղաւ այս սոր խարդախութիւնները, բայց մտքէն չանցուց մաղի չափ շեղիլ իր հետեւած ուղղութենէն։ Օրեր անցան, ամսան և շատ ծախող մրցակիցները արագ վաղքէ մը ետք, այնչափ այլազան ծրագիրներ կը դառնային որ ժամանակ չէր գտներ փափաքը իրագործելու։ Մառաներու միջոցաւ չէր ուզեր բան մը դրկել այս աղքատ աղգականներուն, արժանապատուութեանը դէմ գանելով այսպիսի ընթացք մը, անձամբ երթալու ալ ժամանակ չէր գտներ, և այսպէս օր օրի կը յետաձգեր այցելութիւնը։

Լրագրական հրատարակութիւնը իր արձագանգը գտած էր նաեւ Եէնի Գարուի մէջ ալ, ուր բերնէ բերան տարածուիլ սկսած էր թէ, իրենց գիտցած Պողոսիկը Ամերիկացի միլիոնատէրի մը զաւակն է եղեր, որուն հայրը ժամանակաւ Եէնի Գարու ուն փեսայ եկած և կնկանը ու պարագաներուն անհանդուրժելի ընթացքին չը կրնալով դիմանալ, գլուխը առած է և մինչեւ Ամերիկա գացած։

Հազիւ քանի քառներկու տարուան իրողութիւն մըն էր Պ. Սաղաթիէլի ամուսնական յարկը լքելով հեռանալը, որուն յիշատակը դեռ թարմ էր դրացիներու մտքին մէջ։ Այս պատճառաւ ամէն տեղէ աւելի Եէնի Գարուի մէջ օրուան խնդիր դարձաւ Բոլի հոր անակնկալ հարստութիւնը և ժամանակակից դրացիներէ չատեր սկսան ենթադրութիւններ, զուարճալիքներ պատմել Բոլի ծնողացը ընտանեկան անհամաձայնութենէն ու անոնց կեանքին այլ և այլ դրուագներէն։

Պ. Սաղաթիէլի պառաւ քեռին ու Բոլի մօրաքոյրը իր քաջուած կեանքին պատճառով գրեթէ բան չէր լսած առաջին օրը և քեռորդիին մէկ քանի շաբաթ առաջ իրեն ընծայած մէկ թեթեւ օգնութեամբը կը շարունակէր ապրիլ խեղճ ողորմելի կացութեան մը մէջ։

Թաղին մէջ, քիչ մը վերօք կը բնակէր ոսկերիչ մը որ չորս չափահաս աղջիկներ ունէր ու ժամանակաւ բաւական օգնած էր Բոլի, թեթեւ նպաստներ ընելով անոր, դպրոցական չրջանին մէջ։ Այս մարդը լսելով երիտասարդին պատահած բաղդաւորութիւնը, իրիկուան ուն վերադարձին մանրամասնաբար կնոջը պատմեց եղելութիւնը և երկու ամուսիններ սկսան ծրագիրներ կազմել թէ, ինչ միջոցներով կրնային յաջողիլ իրենց աղջիկներէն մէկը ամուսնացնել Բոլի հետ, ուստի երկար խորհրդակցութիւններէ ետքը կինը ստանձնեց այդ հոգը և գործը հինգշաբթի առաջ ամենեւին հեռաւեւաւ օրը Բոլի պառաւ մօրաքոյրին այցելեց։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՈՒՐԹՕՆԸ 220

ՀԱՅԵՐ

ՈՍԿԻՆԵՐՈՒ ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՅ

ՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆԱՑՆՏԱՆԵԱՆ ԼԵԱՆԴՐԷ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԱ.

Հրաչեայ հիմնապէս չէր գիտեր Կայծակեաններու իրեն դէմ լարած մեքենայութիւնները, սակայն յայտնութիւնները ներսն առջեւ Բոլի սր չարունակելով։

— Հապա ի՞նչ կարծեցիր, ըսաւ, պարապ տեղը չէր որ այնչափ բորբոքած էի Կռէկուառի դէմ. սրիկան աչքը չորս բացած չաքաթներով հոն հոս ինկաւ Թերութիւն մը գտնելու և Պարգեւեաններու առջեւ քու ապագդ փճացնելու համար. ուրեմն արդարութիւնը չէ՞ պահանջեր որ, ես զինքը կանխէի ու յարիւեանպէս զրկէի բարեկամս դէմ թեկնածութիւն մը տալու իրաւունքէն։

— Իրաւունք ունիք, հառաչեց Հըրաչեայ, և այս տեսակէտով աւելի երախտապարտ կը զգամ զիս ձեզ։

— Ուրախ եմ որ դուք ալ խիստ ճարտար դարձուածքով մը յաղթած էք Կռէկուառի պղտորած մաքերը հանդարտեցնել ու անոնց առջեւ վերահաստատել մեր ու ձեր պատիւը. հետեւաբար օրիորդ Պարգեւեանի հետ ձեր ամուսնութիւնը կրնանք լմնցած իրողութիւն մը նկատել, ինչպէս նաեւ օրիորդ Ադամեանի հետ իմ ամուսնութիւնս։

— Մե՛ռ, այս պարագան աւելի կը վստահացնէ զձեզ աչքիս և անբացատրելի ուրախութիւն կը պատճառէ ինձ. ո՞րչափ պիտի հրճուին մայր ու աղջիկ, երբ այս աւետիսը հաղորդենք անոնց։

— Անոր ալ ժամանակը պիտի գայ, ըսաւ Բոլ, մինակ չբսիք թէ եռքը ի՞նչ եղաւ նոր անունովը խօսելով Արշակ Էլմոնեան։

— Ինչ կ'ուզէիք որ ըլլար. կրնայ՞ մէկէն ի մէկ զայն ներկայացնել հանրութեան, մեր մէջ համաձայնելէ ետք, Վիեննա ղրկեցի, որպէս զի իրրեւ Արշակ Էլմոնեան՝ հեռագիրով ծանուցանէ իր մայրաքաղաքս գալը ու այնպէս ընդունինք զայն պատուով և հանրութեան ներկայացնենք։

— Կեցցե՛ս, գոչեց Բոլ, ճշմարտապէս արժանի ես Նեւարդի ամուսինն ու Պարգեւեանի փեսան ըլլալու, այնչափ ուշիմ աղջիկը ձեզի պէս երիտասարդ մը միայն կրնար ունենալ իրեն ամուսին, ասի՛նչ նրբամտութիւն, ի՛նչ հեռատեսութիւն։

— Զէք հարցներ թէ, յարեց Հըրաչեայ, երբ մենք այսպէս թեկնածութիւններ կը տածենք ա՛ս կամ ա՛ն աղջկան հետ ամուսնանալու, մեզ այս դիրքին բարձրացնելու բուն իսկ պատճառ եղող Էլմոնեանը ինչ պիտի ըլլայ։ Ամէնէն կը մոռնա՞ք, անիկայ միթէ նուազ արժէքաւոր կը նկատէք միւսներէն։

— Զեմ ճանչնար, ըսաւ Բոլ, թէեւ լսած եմ որ հարուստ ու գեղեցիկ է։

— Ո՛չ միայն հարուստ ու գեղեցիկ, այլ միեւնոյն ժամանակ ազնիւ ու բարեկիրթ է Նեւարդի ու Վարդանոյշի չափ. հետեւաբար, եթէ երկու կողմէ հաճութիւն գոյանայ, Էլմոնեան ալ Ամէլիի հետ պիտի ամուսնացնենք։

— Ինչ, երեք ամուսնութիւն, գոչեց Բոլ օտքի ելլելով ու սենեակին մէջ երթեւեկելով։

— Միթէ անկարելի՞ կը նկատէք, յարեց Հրաչեայ, երեք արժանաւոր երիտասարդ, երեք ալ անոնց հաւասար աղջիկ, ի՞նչ անբնական երեւոյթ կայ ասոր մէջ. Նեւարդ ու Վարդանոյշ մեզ կը ճանչնան և իրենց հաւանութիւնը առած կրնան սեպուիլ, կը մնայ Ամէլին, անիկայ ալ Էլմոնեանը տեսնելէ ետք անկարելի բան է որ չերազուրուի անկէ, երիտասարդ մը այնչափ միայն գրաւիչ, գեղեցիկ ու ազնիւ կրնայ ըլլալ։

— Իրա՛ւ, հարցուց Բոլ հեգնաքրքրութեամբ։

— Անկեղծ ըլլալու համար պէտք է խոստովանիմ որ տասը անգամ աւելի կ'արժէ ինձմէ և եթէ ես աղջիկ մը ըլլամ ու ընտրութիւն մը ընելու հարկին մէջ գտնուիմ իմ ու Էլմոնեանի միջեւ, առանց տատամսելու նախապատուութիւնը անոր կուտամ։

— Եթէ քեզմէ տասը անգամ գեղազանց է, ըսել է ես զերօ եմ անոր քով, ըսաւ Բոլ ծիծաղելով, ուրեմն Ամէլին ալ անոր տուինք լմնցաւ գնաց, ուրեմն հրաւիրագրերը ապերթանք։

ԺԲ.

Բոլ, Սաղաթիէլի զաւակը հաչակուելէն ի վեր բնաւ առիթ չէր ընծեցած Եէնի Գարուի մէջ անկինը քնակող պառաւ մօրաքրոջը այցելելու, թէեւ երբեմն կը յիշէր զայն ու կը փափագէր օգնել անոր, սակայն գլխուն մէջ այնչափ այլազան ծրագիրներ կը դառնային որ ժամանակ չէր գտներ փափաքը իրագործելու։ Մառաներու միջոցաւ չէր ուզեր բան մը դրկել այս աղքատ աղգականուհիին, արժանապատուութեանը դէմ գանելով այսպիսի ընթացք մը, անձամբ երթալու ալ ժամանակ չէր գտներ, և այսպէս օր օրի կը յետաձգեր այցելութիւնը։

Լրագրական հրատարակութիւնը իր արձագանգը գտած էր նաեւ Եէնի Գարուի մէջ ալ, ուր բերնէ բերան տարածուիլ սկսած էր թէ, իրենց գիտցած Պողոսիկը Ամերիկացի միլիոնատէրի մը զաւակն է եղեր, որուն հայրը ժամանակաւ Եէնի Գարու ուն փեսայ եկած և կնկանը ու պարագաներուն անհանդուրժելի ընթացքին չը կրնալով դիմանալ, գլուխը առած է և մինչեւ Ամերիկա գացած։

Հազիւ քանի քառներկու տարուան իրողութիւն մըն էր Պ. Սաղաթիէլի ամուսնական յարկը լքելով հեռանալը, որուն յիշատակը դեռ թարմ էր դրացիներու մտքին մէջ։ Այս պատճառաւ ամէն տեղէ աւելի Եէնի Գարուի մէջ օրուան խնդիր դարձաւ Բոլի հոր անակնկալ հարստութիւնը և ժամանակակից դրացիներէ չատեր սկսան ենթադրութիւններ, զուարճալիքներ պատմել Բոլի ծնողացը ընտանեկան անհամաձայնութենէն ու անոնց կեանքին այլ և այլ դրուագներէն։

Պ. Սաղաթիէլի պառաւ քեռին ու Բոլի մօրաքոյրը իր քաջուած կեանքին պատճառով գրեթէ բան չէր լսած առաջին օրը և քեռորդիին մէկ քանի շաբաթ առաջ իրեն ընծայած մէկ թեթեւ օգնութեամբը կը շարունակէր ապրիլ խեղճ ողորմելի կացութեան մը մէջ։

Թաղին մէջ, քիչ մը վերօք կը բնակէր ոսկերիչ մը որ չորս չափահաս աղջիկներ ունէր ու ժամանակաւ բաւական օգնած էր Բոլի, թեթեւ նպաստներ ընելով անոր, դպրոցական շրջանին մէջ։ Այս մարդը լսելով երիտասարդին պատահած բաղդաւորութիւնը, իրիկուան ուն վերադարձին մանրամասնաբար կնոջը պատմեց եղելութիւնը և երկու ամուսիններ սկսան ծրագիրներ կազմել թէ, ինչ միջոցներով կրնային յաջողիլ իրենց աղջիկներէն մէկը ամուսնացնել Բոլի հետ, ուստի երկար խորհրդակցութիւններէ ետքը կինը ստանձնեց այդ հոգը և գործը հինգշաբթի առաջ ամենեւին հեռաւեւաւ օրը Բոլի պառաւ մօրաքոյրին այցելեց։

(Շարունակելի)

Վերջապէս տուն հասանք։

Կառքը կանգ առաւ մութ տունի մը առջեւ. Կնոջս հետ տան մը սանդուխէն վեր ելանք և սենեկին դուռը բանալու համար լուցկի մը վառեցի և... ապշութեան երկու ճիչեր միասին բարձրացան։ Տունը իմս չէր...։ Առած կնիկս ալ իմս չէր...։ Ուրիշին կառքը նստած էի։ Սուտ կինս մարեցաւ։ Ճիշդ ատենն էր, ձգեցի փախայ։ Սանդուխին վրայ ուրիշ պարոն մը դէմս ելաւ չնչասպառ, որ ուրուական մը պէս ներս կը մտնէր։ Անուշտ ամուսինն էր։ Փափաք չունէի ինքզինքս ներկայացնելու, վախնալով հաւանական տիրոջէ մը։

Շիտակ օթէլ վազեցի, ուր կինս դտայ, որ բարեբաղդաբար ինձի պէս սխալ կառքով, սխալ ննջասենեակներու դուռները ափ չէր առած։

Ամբողջ ընտանիքս կուլար, և իմ մեկնումիս ինչ բացատրութիւն տալ չէին գիտեր։ Կնոջս աչքն անկողներ անձնասպանութեան վրայ կը խօսէին։ Ի՞նչ ապուշութիւն, մարդ ամուսնանալէն տասներեքու ժամ վերջը անձնասպան կ'ըլլայ։ Գէթ, իմ գիտցածս, կը սպասէ որ մեղրալուսինը անցնի։

Կը տեսնամ ուրեմն, յարգելի պարոններ և տիկիններ, որ եթէ երբեք ձախաւերութիւններս աս սասնկ չարունակուին օր մըն ալ գիտուին ըրածին պէս պիտի ընեմ... առանց ուզելու։ Այդ մարդուկը, գիտունը, գաւաթ մը ջուրին կէսը խմած էր և միւս կէսը պատուհանէն դուրս պիտի թափէ, բայց գիտունին միտքը գիտական ծանր խնդիրով մը մտազբաղ։ Ջուրին տեղ... ինքզինքը հինգ յարկէ վար կը նետէ։

Երբ կը ճամբորդեմ, միշտ սխալ կառախումբ կը նստիմ։ Խաչ հանելու տեղ, մէկ քանի անգամ քիչ կը մնար աչքս կը հանէի։ Երբ ժամադրութիւն մը տամ... վա՛յ թշուառական, ճիշտ հիմայ ժամադրութիւն մը ունէի սիրուն աղջկան մը հետ... պատուաւոր աղջկան մը հետ։

Բայց տեսէք գլխուս եկածը, այս ձախորդութիւններս պատճառ ատենս... աղջիկը փախցուցած եմ... որովհետեւ ժամը 6ին էր և հիմայ 7ը քառորդ կ'անցնի։

Աստուած վերջս բարին ընէ։ Աղօթեցէ՛ք ինծի համար։

Marsiрrոս Սակառեանի
Ընդօրինակեց
ԲԱՆԱԳՈՂ ԼՈՒՍԻՓԻՆԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

«Նայէ Ֆրայէ Բրեսէ»ի Նոյեմբեր 23ի երեկոյեան տպագրութենէն

Թէ՛ Մանչուրիոյ և թէ Բորթ Արթուրի մէջ երկու հակառակորդ բանակներուն պատերազմական գործունէութիւնը լուսինին վերածուած է, թէեւ առժամապէս։ Զէնքերը հանգիստ կ'ընեն Շահոյի վրայ, բայց չի գիտցուիր թէ Ծ. Արեւելեան Ասիոյ մէջ տիրող ցուրտին պատճառաւ արդեւոք, թէ անոր համար որ Ռուսք ալ ճաքոնցիներուն պէս ամուր դիրքեր ունին զորս ուղղակի յարձակումներով գրաւել խիստ դժուար կամ անկարելի է։ Ռազմագիտական հնարոզութեամբ մը սակայն ամէն պարագայի մէջ աւելի դիւրին է նուազ կորուստներով գործ մը տեսնել։ այսինքն պաշարողական և կողմնակի յարձակումներով։ սակայն ասոր համար թուական անհրաժեշտ առաւելութիւնը կը պակսի թէ՛ Ճաքոնցիներուն և թէ Ռուսերուն։ Երկու հակառակորդները իրարու մօտեցած են հաւասար զօրութեամբ և դիրար կը դիտեն պարզ աչքերով զէն ի ձեռին, ապուշ, ապուշ, իրարու վրայ զարմացած, բայց աչքերնին չորս բացած փոփոխակի դիրքերը դիտելու, և, եթէ կարելի ըլլայ, օգուտ քաղելու։ «Զիրար կը դիտեն երկու ճենապակիէ պուպրիկներու պէս» ինչպէս կ'ըսէ առածը (քիչ փոփոխութեամբ)։ Այս խօսքը զոր սրամիտ դիւանագէտ մը ժամանակին զործածեց երկու հաւասար ուժով հակառակորդներու համար, այսօր ճիշտ կը յարմարի Հունոյի և Մուքտէնի առջեւի կացութեան։ Բորթ Արթուրի առջեւ լուռիւնը անուշտ ի մտոյ պիտի խզուի, որովհետեւ Ճաքոնցիք, եթէ վերջապէս կ'ուզեն բան մը ընել, պէտք է փութան քերդաքաղաքը գրաւել, իրենց զորքերը շուտ Մանչուրիա փութացնելու համար, հոն վճռական բան մը ընելու նպատակաւ։

Գործողութեանց մէջ ներկայ լուռիւնը կրնայ պատճառ տալ Միջնորդութեան նոր զրոյցներու։ Բայց տակաւին քնաւ պատճառ մը չկայ ենթադրելու թէ միջնորդութեան խնդիրը վերջին պահուն ո և է յառաջդիմութիւն ըրած ըլլայ։ Ճաքոն կը պնդէ իր հին առարկութեան վրայ թէ ինք իր անձնական գոյութիւնը պաշտպանելու համար պատերազմ կը մղէ, ի՛նչ է որ պաշտպանողականի մէջ կը գտնուի, ինչ որ տեսակ մը քաղաքականութիւն է, որովհետեւ Փեւոր. 8ին և 9ին Բորթ Արթուրի առջեւ և Ձէմուլբոյի նաւահանգստին մէջ ճաքոնական յարձակումները չենք կրնար իբրեւ պաշտպանողական մեկնել անուշտ։ Ուստի Ռուսիոյ կ'իյնայ կ'ըսեն Թօքիոյի մէջ, առաջին քայլը առնել, մինչդեռ Զարին կառավարութեան մէջ ալ զինուորական կարգադրութիւններով միայն կը զբաղին, և ա՛յն ատեն միայն հաշտութեան խնդիրը կրնայ այժմէութիւն ունենալ, եթէ զինուորական պատիւը վերստացուի յաղթութեան միջոցաւ։ Բայց յաղթութիւն վաստկելու համար, տակաւին պէտք է կռուիլ։ Ուստի Պատերազմը պիտի տեւէ, մինչեւ որ վերջապէս երկու հակառակորդներէն մին յոգնի և կա՛կուղնայ։ Սակայն սակայն կրնայ դեռ երկար տեւել։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ Ատրպատական նահանգին Ուրմիա քաղաքին մէջ 10 չարագործներ յարձակեցան անգլ. հիւպատոսին վրայ։ երբ պոյտ մը կը կատարէր չորս ծառաներու հետ, քաղաքէն դուրս։ Հիւպատոսը չվնասուեցաւ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՌԱԶՄԱՎԱՅՐԸ

ՔՈՒՐՕՔԻԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ՆՈՐ ՁՐՕՅՑԸ

ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԷՆ ԼՈՒՐ

ՄԻԶՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Մանչուրիոյ մէջ երկու բանակները ա՛յն աստիճան զօրաւոր դիրքեր ունին որ երկու կողմերէն ոչ մին կը համարձակի յարձակում ընել, քանի որ Թուական առաւելութիւն չունի, որով ի վիճակի ըլլայ կողմնակի յաջողակ շարժում մը կատարելու։ Հաւանական է որ Ճաքոնցիք աւելի չատ տրամադրելի զօրք ունին և այս պատճառաւ է որ անոնք աւելի մեծ ռազմական շարժումներ կ'ընեն, ինչպէս վերջին օրերս Ռութիլով Բլուրին վրայ զոր ռուս գնդապետ Ռութիլով ա՛յնքան քաջութեամբ գրաւեց Շահոյի վրայ վերջին ճակատամարտին ատեն։ Կ'երեւի թէ երկու բանակներուն ամրութիւնները հաւասարապէս զօրաւոր են։

*** Մուքտէնէն կը հեռագրեն թէ հակառակ ճաքոնական հերքումին՝ նորէն կը խօսուի Բուրօքիին մնուած ըլլալուն վրայ։ Ճաքոնական կեդրոնէն դուրս եկող Զինացիներն են որ կը հաստատեն մահուան զրոյցը։ (Բորթ Արթուրի չինացի մամուլնամիներուն ստութիւնը գիտնալով, աւելորդ է հաւատ ընծայել այս չինական նոր սուտին։)

*** Նոյ. 16ին փոթորիկի մը միջոցին Բորթ Արթուրէն մեկնող ագատարար նաւ մը Վայհայվայէն թասը քիլոմէթր հեռի ցամաք հանեց ռուս սպայ մը, որ իր վրայ կը կրէր զօրավար Սթէսսէլի կողմէ Տասթորօքենի միջոցաւ զրկուած նամակներուն պատճէնները։ Ռուս սպան և ազատարար նաւը Վայհայվայի մէջ վար դրուեր են։

*** Գարունէն ի վեր հրապարակ հանուած Միջնորդութեան զրոյցը դադրած չէ մինչեւ հիմա։ Թէեւ երկու պատերազմիկ կողմերը հակառակ են ո և է միջնորդութեան բայց Եւրոպայի մէջ Ռուսիոյ և Ճաքոնի բարեկամները չեն դադրած գործելէ և յուսահատած չեն, թէ միջնորդութեան նպաստաւոր առիթ մը կրնայ առաջ գալ։

Վերջին օրերս Լոնտոնի մէջ շարունակ այդ Միջնորդութեան զրոյցը կը շրջի առանց սակայն իրական հիմ մը ցոյց տրուելու։ Միայն թէ կ'ըսուի որ Բարիզի մէջ գաղտնի բանակցութիւններ կը կատարուին Մ. Տէլթասէի և Ճաքոնական դեսպանին միջեւ։ Տէյլի Մէյլ կ'ըսէ սակայն թէ դիւանագիտական ո և է գործողութիւն չէ եղած դեռ միջնորդութեան մը համար։ Ամէնէն չանգրգիռ Տէրութիւններն են այս մասին Ամերիկա, Անգլիա և Ֆրանսա, որոնք անուշտ իրենց հայեացքները պիտի պարզեն միւս Տէրութեանց։ Բուն խնդիրը Ռուսիոյ քով կը հանի. եթէ Ռուսիա պատրաստութիւն յայտնէ ընդունելու միջազգային միջնորդութեան մը գաղափարը, համոզում կայ դիւանագիտական ակումբներու մէջ թէ Ճաքոն ալ անմիջապէս պիտի համակերպի։

Վերջին տեղեկութեան մը նայելով, Ֆրանսա այս պահուս ամէն միջոց և ամէն ճամբայ կը գործածէ բարեկամական միջնորդութիւն մը առաջ բերելու Ռուսիոյ և Ճաքոնի միջեւ։ Ֆրանսայի պաշտօնական շրջանակներուն ինչպէս նաև զինուորական շրջանակներուն մէջ սա՛ տպաւորութիւնը կայ թէ Պատերազմին ներկայ պայմանն ամենէն նպաստաւոր առիթն է Միջնորդութեան մը։ քանի որ հիմա երկուստէք ա՛ղխպիսի ամրութիւններ կը շինուին կամ շինուած են որ կարելի չէ ուղղակի յարձակում փորձել իրարու վրայ։

*** Միջազգային Քնդիչ Ժողովին հինգերորդ անդամին ընտրութիւնը, ինչպէս յայտնի է յանձնուեցաւ Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր, որ հաւասարապէս բարեկամ է Անգլիոյ և Ռուսիոյ։ Իր ընտրած ներկայացուցիչը հաւասարապէս վստահելի պիտի ըլլայ թէ՛ Ռուսիոյ և թէ Անգլիոյ մէջ։

*** Բասթորքենի ռուս նաւաստիները՝ ռուսական և ճաքոնական կառավարութեանց հաւանութեամբ չինական յաձանուով մը Շանկայ զրկուեցան։

*** Ճաքոնական կառավարութիւնը 10000 թօնօ անգլիական ածուխ պիտի ապսպրէ իր մարտանաւերուն համար։

*** Ճաքոն Սան Ֆրանչիսքոյի առջեւ վարձեց մէկ Նորվէկեան և մէկ անգլիական շոգենաւ, երկաթուղիի իրեղէն փոխադրելու համար Ճաքոն, որոնք պիտի գործադրուին Մանչուրիական գիծերը նորոգելու համար, որոնք հիմա Ճաքոնցիներուն ձեռքը անցած են։ Վարձուեցաւ նաև Գերմաճիկոս շոգենաւը, վակոն փոխադրելու։

ՔՈՒՆԿՈՒԶՆԵՐԸ

ՃԱԲՈՆԻ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆԸ

Նայէ Ֆրայէ Բրեսէի Նոյեմ. 23ի առաւօտեան թիւէն

Պատերազմի վայրէն մինչեւ հիմա եկած բոլոր լուրերուն մէջ յաճախ խօսուեցաւ Քունկուզներուն վրայ, բայց ընդհանուր չահեկանութիւն առաջ չբերին անոնք։ Անբացատրելի մնացած է անոնց ազդեցութիւնը Ռուսիոյ ներկայ Պատերազմին ընթացքին վրայ որովհետեւ անոնց գործունէութեան վրայ որոշ և վճռական բան մը չէ իմացուած, և Ճաքոնցի սպաներու հրամատարութեան տակ այդ հրոսախումբերուն գլուխ վերցնելուն վրայ տարածուած զրոյցները ներկայ պարագային մէջ նշանակութիւն մը չունին։ Բայց այս կամաւոր հրոսախումբերը կը պարտաւորեն Ռուսերը մասնաւոր զինուորական միջոցներ ձեռք առնելու իրենց առջեւէն կամ ետեւէն անոնց ոտնձգութիւններէն պաշտպանուելու նպատակաւ։ Այդ յեղուզախումբերը գերի բռնեցին ռուսական Կարմիր Խաչին հիւանդապահներէն Օր. Բօրօլը, և ահա այս պատճառաւ այսօր աշխարհի ուշադրութիւնը դարձած է նորէն Քունկուզներուն կողմը։

Քունկուզներուն մէջ կան անտաղ, անկիրթ ընիկներ, նաեւ Զինացիներ և Մա՛նչուներ, որոնք այս միջոցիս երկրին մէջ տիրող պարագաներէն դժգոհ մնալով, կամ ազգային դիտաւորութիւններով տոգորուած, հրոսախումբեր կը կազմեն՝ զէնքով հետամուտ ըլլալու համար իրենց նպատակին ըլլայ քաղաքական, ըլլա՛յ վրէժխնդրութիւն կամ տաղակութիւն։ Այս տաղակախումբերը ներկայ Պատերազմին ծնունդը չեն։ անոնք բաղբոջներն են չինական հին վարչութեան որուն ներքեւ անոնք վրէժխնդրութիւններ ի գործ կը դնէին խաղաղիկ քնակիչներու կամ զեղծմնդ անարդար պաշտօնեաներու վրայ, իրենց սանմաններէն անցնող չինացի վաճառականները կը պարտաւորէին մասնաւոր տուրք մը վճարելու իրենց, և եթէ եկամուտի այս աղբիւրները չբաւէին, ա՛յն ատեն կը դիմէին աւազակութեան։

Տարակոյս չկայ որ չի՛նական տկար վարչութեան տակ այսպիսի պատահարներ կը կրկնուէին գրեթէ անպատիժ կերպով, ասիկա կարծես դրութիւն մը եղած էր իրենց։ Ռուսք երբ 1900ին սկսան իրենց յառաջխաղացումը Մանչուրիոյ մէջ պարտաւորուեցան ճնշող միջոցներ ձեռք առնել, բայց չյաջողեցան զանոնք արմատախիլ ընել։ Հնդհակառակն հրոսախումբերը ո՛չ միայն պաշտպանութիւն գտան բնակիչներուն կողմէ, այլ նաեւ չինական իշխանութիւնք կը քաջալերէին զանոնք օտար և միջամուխ Տէրութեան դէմ։ ա՛յնպէս որ Քունկուզները կրցան անկանոն պատերազմ մը մղել չարունակ Ռուսերուն հետ մինչեւ ներկայ Պատերազմին ծագումը։ Որովհետեւ այն ատեն Ռուսք չկրցան վախճան մը տալ անոնց աւազակութիւններուն կամ ոտնձգութիւններուն, ուստի Քունկուզները երթալով զօրացան և յանդգնեցան մանաւանդ ճաքոնական յաջողութիւններէն վերջ։ Տարակոյս չկայ որ Ճաքոնցիք իրենց ձեռքէն եկածը ըրին անոնց գործունէութիւնը աւերցնելու և պաշտպանելու համար Ռուսերուն դէմ։ Ճաքոնցիք տուին պէտք եղած զէնքերը, կ'ըսուի թէ նոյն իսկ թնդանօթ, հրոսախումբերուն մօտ ճաքոնցի սպաներ դրին իբրեւ խորհրդական, և դրամի ալ պակասութիւն չկրեցին, շարունակելու համար իրենց յանդգնութիւնները, ամէն ատեն որ ասոնք չէին կրնար ապրելու համար պէտք եղած աւարը ձեռք բերել։

Հրոսախումբերուն գործողութեանց գլխաւոր նպատակն է ապառնալ ռուսական նահանջի գիծերուն, մանաւորապէս Թարպին—Մուքտէն երկաթուղին։ Սոնց թիւը 1000էն ալ աւելի կը հաշուուի։ Պէյրական Պատերազմին փորձառութենէն գիտենք թէ ո՛րչափ կանոնաւոր զօրք պէտք է պաշտպանելու համար 500 քիլոմէթր երկարութեամբ երկաթուղիի գիծ մը։ Բոլոր տարկաները պէտք կ'ըլլայ ապահովել ամրութիւններու միջոցաւ, գծին երկայնքը շարունակ պահակներ շրջեցնել, և տեղ տեղ պահեստի դունդեր պատրաստ ունենալ՝ յարձակողները համապատասխան ուժերով ետ մղելու համար։ Մէն մի քիլոմէթրի վրայ արդէն 31 վաշտ զօրք կայ, որոնք Քունկուզներուն այդ փոքրիկ յարձակումներուն դէմ իբրեւ նախազգուշութիւն կը գործածուին։ Այսպէս ամբողջ գծին վրայ երեք կամ չորս զօրաբաժին կայ 45էն մինչեւ 60,000 հոգի։ Այսքան անագին զինուորական զօրութեան մը պէտքը որքան զգալի է Մուքտէնի առջեւ գործողութեանց դաշտին վրայ։

Երկաթուղիին դէմ Քունկուզներուն ձեռնարկութիւններուն համար նպաստաւոր առիթ մըն է չինական սահմանագլխին մօտաւորութիւնը, որով հրոսախումբերը կը կարողանան շատ վտանգաւոր գործողութեան մը հետամուտ ըլլալ Ռուսերուն դէմ։ Իրենց գործը շատ դժուար չէ, որովհետեւ Ռուսերուն ամէն ծակուծուկը գիտեն անոնց մթերանոցներուն տեղը ծանօթ է իրենց և գիտեն իրենց ընտրելիք կէտերը զայրեցնելու համար, հոն մանաւանդ ուր կանխաւ իմացած են թէ ռուս զինուորներուն թիւը քիչ է։ Մինչեւ որ օգնական զօրք հասնի, Քունկուզները իրենց ընելիքը կ'ընեն կը լմնցնեն։ Բաւական ժամանակէ ի վեր երկաթուղիի վրայ անոնց յարձակումներուն լուրը Եւրոպա եկած չէ։ Բայց ասիկա ապացոյց մը չէ թէ երկաթուղին քանդելու փորձեր չեն ըլլար։ Եւ եթէ Ռուսք իրենց ձեռք առած միջոցներով կարենային Քունկուզներուն գործունէութիւնը սահմանափակել, Ճաքոնցիք դարձեալ չնորհակալ կ'ըլլան Քունկուզներուն. որովհետեւ Ռուսք կը պարտաւորուին ահագին թուով զօրք յատկացնել անոնց դէմ, ինչ որ կը վնասէ Ռուսիոյ թուական առաւելութեան Ճաքոնցիներուն դէմ։

*** Ռուսական յառաջապահ գունդ մը ձախ թեւին վրայ գրաւեց Ճաքոնական կարաւան մը, ձմեռնային հագուստներով։ Ռուսք անմիջապէս իրենց մէջ բաժնեցին հագուստները և աղէկ մը տաքցան։ Մովակալ Սլեքքէվ այլեւս բնաւ պաշտօն մը չունենալով Ծ. Արեւելքի մէջ, իր մասնաւոր սպայակոյտը ցրուեցաւ։ և անդամները բաշխուեցան Մանչուրիական երեք բանակներուն մէջ։

*** Աւստրիական Մօսքվա Ռիվիւ հետեւեալը կը գրէ։—«Գերմանիա՝ քայլ առ քայլ կը յառաջանայ դէպի ա՛յն դիրքը զոր կը փափաքի գրաւել Ծ. Արեւելքի մէջ՝ պատերազմը դեռ չվերջացած։ Գերմանական մամուլը հոգ կը տանի որ բոլոր Տէրութիւնք ճանչնան Գերմանիոյ այս դիրքը Ծ. Ասիական Ինդրոյն մէջ։ Պատերազմին հետ պիտի վերջանայ նաև չէզոքութեան պարտաւորութիւնը, և եթէ Ռուսիա կը փափաքի որ Գերմանիա իր կողմը ըլլայ հաշուեյարգարութեան պահուն, պէտք է Զարը անգամ մը տեսակցի Վիլհէլմ կայսեր հետ։ Գերմանիա Ծ. Ասիոյ գործերուն մէջ իր կատարելիք դերը արդէն իսկ կանխաւ յայտնած եղաւ։ երբ Չինական Սրչաւանքին ժամանակ գիրման Մարէշալ Վալտերզէ վերին հրամատար անուանուեցաւ։ Այս տեղեկութիւնները ուղղակի Աւստրիոյ Սրտաքին գործոց դիւանատունէն հաղորդուած են այդ թերթին։

*** Անգլիոյ կառավարութեան խնդրանքին վրայ, ռուս կառավարութիւնը Տաքարէն ետ կանչեց Պալթիկեան նաւատորմէն Քամչաթքա մարտանաւին այն սպան, որ առաջին անգամ կրակ բրած էր ձկնորսանաւերուն վրայ։ Այդ սպան Միջազգային յանձնաժողովին առջեւ վկայութիւն պիտի տայ։ Բեթերսպուրգի անգլիական դեսպանը երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ Լամտորֆի կոմսին հետ, որմէ խնդրեց որ անյապաղ ստորագրուի Պայմանագրութիւնը։ Լամտորֆի խոստացաւ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴՈՐՄԵՐ.— Երեքշաբթի օր Երեսի. Ժողովին օրակարգն էր ներքին գործոց նախարարութեան յատուկ 1 միլիոն 200,000 ֆր. գաղտնի վարկը։ Երկար առնէ ի վեր ընդդիմութիւն մը կար այս գումարին համար։ Ընդդիմադիր կուսակցութիւնը այս առթիւ անդամ մըն ալ փորձեց Քոնպի Դանլիքը ձգել։ Ցառաջդիմականք՝ օգնութեամբ ընկերվարականներուն՝ որոնք գլխաւորապէս կը հակառակէին գաղտնի վարկին դարձան կղերական կուսակցութեան կողմը, որ ինչպէս յայտնի է առաջին հակառակորդն է Քոնպի Վարչութեան։ Պահպանողական ընդդիմադիր կուսակցութեանց յաջողութեան յոյսը Ընկերվարականներուն աջակցութիւնն էր մինչեւ վերջը։ Եւ այնպէս զօրաւոր կ'ըլլային իրենք զիրենք որ առանց վիճաբանութեան կ'ուզէին Դանլիքը ձգել։ Բայց Վարչապետ Քոնպ ճարտար դարձուած մը տուաւ գործին։ Յայտարարեց թէ կ'ընդունի որ գաղտնի վարկէն 200,000 ֆր. կը պակսի, և գոնէ մէկ միլիոնը քուէարկուի, որովհետեւ Տումէ, Միլլրան և Ռիպօ այս մտօք խօսած էին բայց ա՛յն նպատակաւ որ Դանլիքը պիտի չընդունի և անկումը անխուսափելի պիտի ըլլայ։ Ընկերվարական Տրժանթ առաջարկեց որ վարկը բոլորովին ջնջուի. առաջարկը մերժուեցաւ 262ի դէմ 393 ձայնով։ Ելմտացոյցին յանձնաժողովի նախագահ Մ. Տումէ յայտարարեց թէ 200,000 ֆր.ը պակսեցուցած է յանձնաժողովը, գաղտնի վարկին չարաչար գործածութիւնը արգիլելու համար Սով հասկցնել ուզից թէ ցարդ զեղծում գործուած է, և բացէ ի բաց ալ ըսաւ թէ այդ գումարը կը ծառայէ բարեկամութիւն գնելու և թշնամութիւններ լուցնելու։ Բայց, ըսաւ, ասիկա պարզ զեղծում է, որովհետեւ կաշառել կը նշանակէ։ Վարչապետ Քոնպ աղաղակեց Մ. Տումէի երեսն ի վեր։—«Ձեր այդ յարձակումով կ'ուզէք իշխանութեան գլուխ անցնիլ։ Ցանձնաժողովին մէջ ալ այդպէս խօսեցաք։ Ցանձնաժողովին տեղեկաբերին կոչում կ'ընեմ յայտարարել թէ Մ. Տումէ յանձնաժողովին մէջ ալ այդպէս խօսեցաւ, և յանձնաժողովն ալ համամիտ է այդ զեղչին։» Տեղի կաւեր Մ. Մօրլօ յայտարարեց թէ յանձնաժողովը զեղչին որոշումը տուաւ զուտ դրամական խնայողութեան տեսակէտով։ Տումէ յայտարարեց թէ Մ. Քոնպի նպատակն է անպատճառ վարչութենէն չքաշուիլ։ Քոնպի կուսակից երեսփոխանները պախարակեցին Հնդկայինու նախկին կառավարիչ Մ. Տումէի հնարքները որոնց նպատակն է վարչութեան գլուխը անցնիլ զինքը։ Եւ յետոյ խնդիրը քուէարկութեան դրուելով, 1 միլիոն ֆր.ի գաղտնի վարկը ընդունուեցաւ 36ի դէմ 351 ձայնով, ինչ որ միեւնոյն ատեն յայտնեց ժողովին վստահութիւնը Մ. Քոնպի վարչութեան վրայ։

*** Բարիզի Սակարանին մէջ լուր տարածուելով թէ ելմտական նախարար Մ. Ռուվիէ պիտի հրաժարի. Ֆրանսական 3% Ռանտը 13 սանթիմ վար ինկաւ։ Կ'ըսուի թէ Ռուվիէի յաջորդը պիտի ըլլայ Տելչենպ, որ առեւտրական նախարար էր Մ. Շարլ Տիւբուիի դպիրճին մէջ։ Մ. Ռուվիէ ծրագիր մը ունի պատրաստած եկամուտի տուրքին վրայ, և հաւանական է որ Երեսի. Ժողովին մէջ տուաւ մեծամասնութիւն մը գտնուի իր ծրագրին նպաստաւոր։ Ելմտական նախարարը ա՛յն աստիճան յարած է այս գաղափարին որ չի կարծուիր թէ հրաժարի անոր վարչութենէն առաջ։

*** Կ'ըսուի թէ Ֆրանսայի թուղթ կաթոլիկներուն մէկ մասը ա՛յնքան զայրացեր է Ֆրանսայի և Վատիկանի միջեւ տեղի ունեցած գժտութեան վրայ, որ 25,000 Ֆրանսացիներ կը պատրաստուին Բանատա գաղթել։ Արդէն պատրաստութիւններ կը տեսնուին 6,000 ֆրանսացիներ հաստատելու Բրիտանական Քոլօմպիոյ մէջ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Ֆրանսայի նաւային ելմտացոյցին տեղեկաբեր Մ. Շարլ Պօսի տեղեկագիրը բաշխուեցաւ Երեսի. Ժողովին բոլոր անդամներուն։ Լուրջ ուշադրութեան արժանի վաւերագիր մըն է այս տեղեկագիրը։ Մ. Պօս յայտարարելէ վերջ թէ նաւատորմը պէտք է ի վիճակի ըլլայ պաշտպանելու մայր հայրենիքը և գաղթավայրերը, ցոյց կուտայ թէ նաւային ապահովութեան համար հարկ եղած զոհողութիւնները չեն եղած Ֆրանսայի մէջ։ Վերջին տասը տարուան մէջ Ֆրանսայի ամբողջ հանրային ծախքերուն նաւային բաժինը հարիւրին 7էն 8ի միայն բարձրացած է և պատերազմական պաշտօնարանին ծախքերը 18.62էն 19.97%։ Այս պահուս նաւային և զինուորական ծախքերը ելմտական գանձուն ընդհանուր հաստատներուն հարիւրին 1.08 աւելին կը սպառին քան 1895ին։ Օտար երկիրներու մէջ բաց ի Իտալիայէն, նաւային ծախքերը աւելի արագօրէն չատցած են քան Ֆրանսայի մէջ։ Վերջին տասը տարիներուն այդ ծախքերը Ֆրանսայի մէջ աւելցած են 26.13%, Անգլիոյ մէջ 88%, Ռուսիոյ մէջ 99%, Գերմանիոյ մէջ 148%, և Միացեալ Նահանգաց մէջ 185%։ Այս պայմաններուն տակ Մ. Պօս կը յայտարարէ թէ անկարելի է որ Ֆրանսա չաւելցնէ իր նաւային ծախքերը։ Եթէ խնայողութիւն ըլլալուն վրայ պընդուի, պիտի տկարանայ Ֆրանսական Նաւատորմը։ Որպէս զի իր հայրենակիցները քաջալերէ Նաւատորմին համար անհրաժեշտ զոհողութիւնները ընելու Մ. Պօս ցոյց կուտայ թէ զինուորական ծախքերուն բաղդատմամբ նաւային ծախքերը չատ քիչ ծանր են երկրին համար։ 611,989,398 ֆրանքն որ ամբողջ տարեկան ծախքն է Բանակին համար, 437 միլիոն 949,045 ֆր. զինուորներուն սնունդին համար կը պահանջուի, այսինքն հարիւրին 71 համեմատութեամբ բացարձակ կորուստ մը առանց ո և է փոխարինութեան։ Միւս կողմէ նաւային պաշտօնարանին յատկացեալ 312,877,000 ֆր.էն միայն 91,290,756 ֆր.ը կը գործածուի նաւաշներուն սնունդին համար, այսինքն հարիւրին 30 համեմատութեամբ Դրամին մնացեալ մասը կը գործածուի թոշակներու ձեւով, որ այս կերպով կ'երթայ այն ազգիրին ուրկէ կը բղխի։ Մ. Պօս Նաւային Մեծ Տէրութեանց փոխադարձ զօրութեան վրայ խօսելով, անկեղծօրէն կը խոստովանի թէ Ֆրանսայի և Անգլիոյ միջեւ բաղդատութիւն չի մտներ։ Ինչ ջանքեր ալ որ ընենք, չենք կրնար անոր հետ մրցիլ ծովու վրայ, ինչպէս որ անիկա ալ չկրնար կազմակերպել մերինին չափ զօրաւոր բանակ մը։ Այսու հանդերձ, Ֆրանսա պէտք չունի ա՛յնչափ հզօր նաւային զօրութեան, որ անհրաժեշտ է Անգլիոյ իր աշխարհագրական դիրքին և օտար ապահովագրական ընկերութեան համար։ Հետեւարար Մ. Պօս բաւ կը համարի բաղդատութիւն ընել Ֆրանսայի և Գերմանիոյ նաւային զօրութիւններուն միջեւ, որոնք երբեմն ա՛նքան տարբեր էին, բայց հիմա կը նմանան գրեթէ տարուէ տարի։ Մէկդի առնելով Թորփիլլանաւը և փոքրիկ յածանաւը, որոնց ա՛նքան պէտք չունի Գերմանիա, որովհետեւ քիչ գաղթավայր և քիչ ծովեզերք ունի, և բաղդատութիւնը իրար նոր ոճով մարտանաւերուն վրայ հիմնելով, պիտի տեսնուի թէ 1908ին երկու Տէրութեանց Նաւատորմիզները հետեւեալ կերպով պիտի բաղդանան.—Ֆրանսա պիտի ունենայ 28 զրահաւոր, որոնցմէ 18ը շինուած պիտի ըլլան 1890էն վերջ, և 24 զրահապատ յածանաւ, որոնցմէ 21ը 1892էն վերջը շինուած պիտի ըլլան։ Գերմանիա պիտի ունենայ 27 զրահաւոր, որոնց 24ը 1890էն ետքը շինուած պիտի ըլլան, և 11 զրահապատ յածանաւ, ամէնքն ալ շինուած 1897էն ի վեր։ Հետեւաբար, Ֆրանսայի ամբողջը պիտի ըլլայ 52 մարտանաւ, որոնցմէ 39ը միայն նոր ոճով և Գերմանիա պիտի ունենայ 51 մարտանաւ, որոնցմէ 35ը բոլորովին նոր։ Այս թիւերը ցոյց կուտան թէ չորս տարիէն Գերմանիա Ֆրանսայի հաւասար նաւային ոյժ պիտի ունենայ։ Բայց իբրեւ այս վիճակը ժամանակ անցնելով անպատճառ պիտի ըլլայ Ֆրանսայի, որովհետեւ գերման նաւային նոր ծրագիրը որ 1907էն 1917 թուականը կը տարածուի, կը տրամադրէ շինութիւնը 16 զրահաւորներու 7 զրահապատ յածանաւերը և 21 կիսապրան յածանաւերու։ Ասոնք հին մարտանաւերուն պիտի յաջորդեն։ Այնպէս որ 1917ին Գերմանիա պիտի ունենայ 38 զրահաւոր. 14 խոշոր յածանաւ, և 38 փոքր յածանաւ։ Այս խարտի մէջ Ֆրանսա նաւային երկրորդ Տէրութեան դիրքէն պիտի իյնայ երրորդական կարգի, թերեւս չորրորդական։ Բայց Մ. Պօս չի յուսահատիր, յիշեցնելով թէ Ֆրանսա ինչպէս ինքզինքը գտաւ, 1870ի աղէտքէն վերջ, և ինչպէս ը՝ դարձակ գաղթային Տէրութիւն մը ստացաւ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԳԱՂԱՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Տէմօքրաթ (Ժողովրդական) կուսակցութեան պետ Մր. Պրայրն քանէ աւելի ինքնագիր նամակներ ուղղելով առաջնակարգ Տէմօքրաթներու, որոնցմէ դուրս թողուցակայն վերջին ընտրելի Բարբրը՝ կը հրաւիրէ զանոնք գումարման մի՝ Տէմօքրաթ կուսակցութիւնը խրախուսելու իր հին սկզբունքներուն վրայ։

ԲԱՄԲԱԿ ԵՒ ՑՈՐԵՆ

24 Նոյեմ.

Ցորենի հրապարակը բացուեցաւ.		
Նիւ-Եորք	Դեկտ.ի համար	115⅛
Լիվրբուլ	» »	7/1/1/2
»	Մարտի »	7/2/1/2
Շիքակօ	Դեկտ.ի »	107⅛
Բարիզ	Յունվ.ի »	24.50

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՌՕՐԵԱ ԾԻ ՃԱՖԱՂ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆԴՈՆ Նոյմ. 24. – Կը հաստատուի թէ Ճաքոնցիք գրաւած են անգլիական Թրնկշաու շրջանը, որ Շանխայէ մէկնած էր. Բօրթ Արթուրի համար պաշար և ռազմամթերք բերած։

ԲՕՒ ՍԱՖԻՏ. – Ռուսական ուժը Թորփիլանաված և երկու փոխադրանաւ, որ Պալթիկի նաւատորմին մէկ մասը կը կ'ազմեն, այսօր Բօռ-Սայիտ հասան։ Նաւաքաժնին միւս մարտանաւերը գիշերը կ'սպասուին։ Նաւապետ Բամոֆ Պէսդիասչի Թորփիլանաւին մէջ է և կը հրամայէ տորմիլիկին որ դեռ չսկսաւ ջրանցքէն անցնել։

ՔՈԲԵՆՀԱԳ. – Պալթիկի նաւատորմին յաւելուածական նաւաքաժինը, որ հինգ յածանաւերէ. ուժը Թորփիլանաւերէ և քանի մը ածիւաքարձ շոգենաւերէ կը բաղկանայ, այս առտու Փրէսէրիխսհաֆընէ (Դանիոյ հիւսիսային կողմը) մեկնեցաւ, դէպի Սքակէնի հրուանդանը։

ՀՌՈՄ.— Դիէնձիէն կը հեռագրուի «Դէյլիա Միլիդարէ» թերթին թէ Չինաստանի մէջ հանգանակութիւն բացուած է հարկ եղած գումարը հաւաքելու համար եթէ երբեք Չինաստան պարտաւորուի միջամտել ռուսաճաքոն պատերազմին։ Նոյն թերթին խօսքին նայելով, կամաւորներու ստուար գունդ մը Հանկ-Բօնկի պահակաղօրքը զօրացնելու գացեր է եղեր։

ՐԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Անդրսիբերիական երկաթուղիին վրայ երկրորդ գծի մը շինութեան ծրագիրը քննող մասնագէտ յանձնաժողովը առաջին տեղեկագիր մը մատոյց ճամբաներու և հաղորդակցութեանց նախարարին։ Նոյն նախարարութիւնը բազմաթիւ ճարտարագէտներ կը վարձէ։

ԼՈՆԴՈՆ,—«Տէյլի Մէյլ»ի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Ռուսերը զօր. Քուրոքաթքինի հրամանի ներքեւ՝ Նոյմ. 22ին և 23ին քանիցս յարձակեցան Ճաքոնցիներուն վրայ Տաքինոսշանի մէջ, Սինցինդիէ 50 վերստ հեռու գիւղ մը և ետ մղուեցան 200էն աւելի զօրք կորսնցնելով։

—«Սէնդրըլ Նիւ»ի քաջուած հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ ամսոյս 22ին ռուսական այն զօրքերը որոնք ամրապէս կը գրաւեն Ֆրօնայէ գիւղը, Սանտէբուի կողմը, յանկարծ յարձակում կրեցին Ճաքոնցիներէն, որոնք զգալի կորուստներ պատճառեցին անոնց բայց Ռուսերը յաղողեցան ետ առնել իրենց դիրքերը և թշնամին վանել, 3ական կորուստներ պատճառելով անոնց։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Զօր. Սախարով կը հեռագրէ ընդհ. Սպայակոյտին թէ Նոյմ. 21 և 22ի օրերը անցան առանց կարեւոր դէպքի և յառաջապահի կռիւներ միայն տեղի ունեցան։ Ցուրտը, ինչպէս նաեւ Ռուսերուն և Ճաքոնցիներուն բռնած ամուր դիրքերը, կ'արգիլեն կարեւոր գործողութիւնները մինչեւ որ քանի մը օրեր չանցնին։ Ամսոյս 22ին Ճաքոնցիներուն երկու յարձակումները ետ մղուեցան։

— Զօր. Քուրոքաթքին հեռագրած է թէ Ճաքոնցիներուն յարձակողականի սկսելու համար ըրած վերջին փորձերը հետեւանք չունեցան։

ԼՈՆԴՈՆ.—Թոքիոյէ կը հեռագրուի թէ Ճաքոնցիք աւարտեցին երկաթուղւոյ երկրորդ գծի մը շինութիւնը Տալնիի և Լիաօեանկի միջեւ, և օրական 45 կառախումբեր կը բանին այս գծին վրայ։

ԲԱՐԻԶ.— «Ամանս Էնֆորմասիօն» եօքօհամայէ հեռագիր մը ստացած է ծանուցանող թէ Ճաքոնի կողմէ Ամերիկեան գործարանի մը յանձնարարուած 5 ընդծովեայ մարտանաւերը եօքօհամա հասան։

ԼՈՆԴՈՆ.—Մուքանէնէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Հոկտ. 10էն մինչեւ 30, 830 վիրաւոր սպայ և 30,000 վիրաւոր զինուոր, 150 հիւանդ սպայ և 3700 հիւանդ զինուոր հասած են Մուքտէն, և Խարպինի հիւանդանոցները զրկուած են։

ՀՌՈՄ.— Թագաւորը և Թագուհին Սան-Ռեսօրէէ վերադարձան Հռոմ։ Գահաժառանգ Բիէմմոնդէի իշխանին մկրտութիւնը Դեկտ. 4ին տեղի պիտի ունենայ։ Զրոյց կայ թէ Վէրէյլիի Բիէմոնդէցի եպիսկոպոսը պիտի մկրտէ իշխանը։

ԲԱՐԻԶ.—Ճաքոնցիք անգլ. շոգենաւ մը բռնեցին, որ կը փորձէր Բորթ Արթուր մտցնել 30,000 մնտուկ աղած միս։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՇՆՈՐՀԱՁԱՐԴ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Տ. Տ. ՄԱՀԱԿ Բ.

ՊՕԼՍՈՅ ՄԷՋ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ

ՄԱՑԵՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԱՑ ՄԷՋ

Երէկ, Ն. Ս. Օծութիւն Կիլիկիոյ Հայրապետը իր խոստման համեմատ, ժամը 6ին, իր հետ ունենալով Հալէպ-Անթեպի առաջնորդ Տ. Կարապետ Մ. վրդ. Տէր-Կարապետեանը, Տ. Ներսէս վրդ. Խապաեանը, Տ. Վաղարշակ վրդ. Արշակունին և Մանուկ սարկաւագը, Դում Գարուի երկսեռ Մայր Վարժարանները այցելեց առաջնորդութեամբ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն Մկրտիչ էֆ. Մելիքեանի, և Բարթող էֆ. Հիւնքերպէյլենեանի։

Ն. Ս. Օծութիւն նախ այցելեց մանչերու Պէշճեան վարժարանը, որուն դռնէն ընդունուեցաւ Տեսուչ Հայկ էֆ. Խաճատուրեանի և ուսուցչական խմբին կողմէ։ Ս. Կաթողիկոսը մի առ մի այցելեց դասարանները, քննեց աշակերտներուն ուսումնական վիճակը եւ օրհնեց զանոնք, յորդորելով որ բարի քաղաքացիներ և հաւատարիմ հպատակներ ըլլան։

Պատուասիրութիւններէ ու մեծարանքներէ վերջ, Ն. Ս. Օծութիւնը իր հետեւորդներով հետիոտն ուղղուեցաւ Լուսաւորչեան աղջկանց վարժարանը, ուր աղջկանց կողմէ երգերով ընդունուեցաւ և առաջնորդուեցաւ մանկապարէզի բաժին։ Հոն, փոքրիկներ սիրուն արտասանութիւններ ըրին, և իրենց խաղերով ու պարերով գոհ թողուցին Ս. Կաթողիկոսը որ օրհնեց զանոնք։

Ն. Ս. Օծութիւնը իր մասնաւոր գոհունակութիւնը յայտնեց անոնց Հայր մեր տրամախօսութեանը համար։ Ցետոյ այցելեց դասարանները, հարցաքննեց աշակերտուհիները և ներկայ գտնուեցաւ բարձր. կարգի առողջաբանութեան դասին։

Լրացուցիչ բաժինն ալ այցելեց ուր Մելքոն էֆ. Գալէնտէր ձեւագիտութեան դաս կ'աւանդէր։ Ն. Ս. Օծութիւն ունկնդրեց դասաւանդութեան և պահ մը մնալէ յետոյ անցաւ վարժարանին սրահը, ուր համախմբուած էին բոլոր տանուհիները։ Հոն Ն. Ս. Օծութիւն անդրադառնալով վարժարանի չէնքին, բաւ թէ իր Պոլիս գտնուած միջոցին, ասկէ առաջ այցելած էր այդ չէնքը որ ի հիմանէ վերաշինուած է Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեանի կողմէ։ Այս առթիւ դիտել տուաւ նաեւ թէ մանչերու վարժարանին չէնքը նորոգուելու պէտք ունի։

Ուսանողուհիներուն երգչուհին յետոյ, Օր. Սիրվարդ Աբիկեան, կարդաց հետեւեալ ձօնը, յստակ առոգանութիւնով մը։

Վեհաշնորհ Տէր,

Զերդ Ս. Օծութեան բերկրաբեր գալուստն յՕսմանեան պերճաշուք Ոսաանս՝ ո'րքան մեծ ուրախութիւն առթեց Պոլսեցիակ համայն Հայոց, նո՛յնքան և աւելի հրճուանօք լցուց մեր սրտերն այս չնորհաբեր այցելութիւն՝ Պէշճեան և Լուսաւորչեան վարժարանաց, ուր երկսեռ մատաղ ուսանողութիւն մը իր դպրոցական բազմազան վաստակոց մէջ կը հաւատայ ընդունած ըլլալ մեծագոյն քաջալերութիւնն։

Վեհաշնորհ Տէր, ո'չ միայն անհուն ուրախութեան առթիւ, այլ և մեծագոյն փառքն է մեզ ամէնուս համար վայելել Հայ Եկեղեցւոյ անվիճելի պարծանքներէն Մեծին Շնորհալւոյ արժանաժառանգ յաջորդին ներկայութիւնն այս նուիրական յարկին մէջ և լսել սրտապնդիչ յորդորներն Անոր, որ անձնդիր մեծ Հովիւն է իր հօտին մասնաւորապէս, և համայն Հայ Եկեղեցւոյ ընդհանրապէս։

Մեր անկեղծ երախտագիտութեան իբր հաւատիք հաճեցէք ընդունիլ, Վեհաշնորհ Տէր, Զերդ Ս. Օծութեան անձայր արեւշատութեան և անխառն ու լիակատար երջանկութեան համար մեր սրտագին իղձերն, և առատօրէն շնորհել մեզ Ձեր հայրական շնորհաբաշխ օրհնութիւններն, որոնցմով անշուշտ կարելի պիտի ըլլայ մեզ անսայթաք ընթանալ պարկեշտութեան, աշխատասիրութեան և պարտաճանաչութեան երրեակ պատուաբեր ուղիներէն։ Եւ հաճեցէք թոյլ տալ մեզ, Վեհաշնորհ Տէր, յանուն երկսեռ վարժարանաց հարիւրաւոր ուսանողաց գոչել լիաձայնութեամբ.

Կեցցէ՛ Վեհաշնորհ Հայրապետն մեծի տանն Կիլիկիոյ։

Ս. Կաթողիկոսը իր գոհունակութիւնը յայտնեց, խրախուսեց ուսուցչուհիներն ու աշակերտուհիները և նոյն հետեւորդներով մեկնեցաւ վարժարանէն, որուն դրան մէջ երկու կարգի վրայ շարուած էին սանուհիները, երգեր երգելով։

*** Ս. Կաթողիկոսը որ յառաջիկայ Գշ. պիտի մեկնի. վաղը պիտի նախագահէ Մայր եկեղեցիի արարողութիւններուն և պիտի քարոզէ։

*** Անթաքիոյ առաջնորդ և Լաթաքիայի տեսուչ Տ. Թադէոս վրդ. Եկաւեան, հեռագրով մը շնորհաւորած է Ս. Կաթողիկոսը. կայս. շնորհաց արժանացած ըլլալուն համար։

*** Ն. Ս. Օծութեան այցելեցին երէկ Յարութիւն էֆ. Գարամանեան և Մելքոն էֆ. Գալէնտէր որ իր «Ալա» անուն հեղինակութենէն փառատիպ օրինակ մը նուիրեց Ս. Կաթողիկոսին։

ԵՐԱԽՏԱԳԻՏՈՒԹԵԱՄԲ և բերկրութեամբ ծանուցինք երէկ Վեհ. Կայսերայն թանկագին շնորհը, որով Ն. Վեհափառութիւն բարեհաճած էր 100 ոսկիի դրամական կարեւոր նպաստ մը ընել Ս. Յակոբայ Որբանոցին սանուհիներուն, Խբրգայի Շէրիֆի հանդէսին առթիւ անոնց կողմէ մատուցուած երախտագիտական և հաւատարմական ուղերձը արժանացած ըլլալով Իր կայսերաբարեհաճութեան։ Այս առթիւ, հաստատութեան մատրան մէջ Հիւանդաբոյժ հոգեւոր հովիւ Տ. Վարդան Վրդ. Բրօխորօնեան, երէկ առաւոտ գոհաբանական աղօթք մը կատարեց և ջերմ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ն. Կայս. Վեհափառութեան թանկագին կենաց և արեւշատութեան համար։ Այս բարեմաղթական արարողութեանց մասնակցեցան Ս. Յակոբայ Որբանոցին սանները, Խնամակալները, Հիւանդանոցի անօրէն Յակոբ էֆ. Համամճեան և հաստատութեան գլխաւոր պաշտօնեութիւնը։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ. գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը ատենապետութեամբ Յակոբ էֆ. Գուրգէնի և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.

1. Միջգիւղի Ս. Հռիփսիմեանց վարժարանի Տեսուչը ներկայանալով բացատրութիւններ տուաւ վարժարանին օտարազգի ուսուցչուհւոյն դէմ եղած տրտունջներուն նկատմամբ։ Խորհուրդը լսելէ յետոյ նոյն բացատրութիւնները, արժան դատեց նոյն ուսուցչուհւոյն ընդհանուր պաշտօնավարութեան մասին ալ քննութիւն մը կատարել և յետ այնորիկ տնօրինել պարտ ու պատշաճը։

2. Թօփգարուի Թաղ. Խորհուրդը գրով մը կը յայտագրէր թէ վարժարանին պատուակալ բժիշկ կարգուած է Տօքթ. Արտաչէս էֆ. Էնֆիյէճեան։ Խորհուրդը հաստատեց սոյն ընտրութիւնը և որոշեց հրաւիրել նոյն բժիշկը իր այցելութիւնները կատարելու կանոնաւորապէս ի վարժարան։

3. Ակնայ Առաջն. Փոխանորդը և Քաղ. Ժողովոյ դիւանը գրով մը յայտագրած էին Վիճակին Ուսումն. Խորհրդոյ նորոգ ընտրութիւնը։ Խորհուրդը հաճութեամբ տեղեկացաւ նոյն Խորհրդոյ կազմութեան և որոշեց քաջալերական գիր մը ուղղել անոր։

Խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ վարժարանական ինչ ինչ խնդիրներով։

ԴԱՍԹԵՄՈՒՆԻՒ Տ. Տրդատ քահանան հեռագիր մը ուղղելով Պատրիարքարան, ծանուցած է թէ ճամբայ եղած է Պոլիս գալու համար։

ՖԷՐԻԳԻՒՂԻ Թաղ. Խորհուրդը նամակով մը տեղեկութիւն կուտայ Պատրիարքարանի թէ գիւղին մէջ պատահած վերջին հրդեհէն կարելի եղած է ազատել եկեղեցին և թէ միայն վարժարանին տանիքը վնասուած է, զոր նորոգել տուած է ան իջապէս ապահովագրական ընկերութեան։

ՏՐԱԳԻԶՈՆԷՆ չնորհակալութեան գիր մը հասած է, նորընտիր Առաջնորդ Տ. Ներսէս եպս.ի ընտրութեան հաստատութեանը համար և խնդրուած է որ Առաջնորդ Սրբազանը փութով իր պաշտօնատեղին ղրկուի։

ԻԶՄԻՐԻ Երկսեռ վարժարանները որոնք նիւթապէս անձուկ վիճակի մէջ կը գտնուին, նուագահանդէս մը կազմակերպած են, որ պիտի տրուի ամսոյս 28ին։ Մանօթ անձեր է բաղկացած մանախօսմբ մը և Ուսումն. Խորհրդոյ անդամներու ջանքերը ամէն յոյս կը ներշնչեն, կը գրէ մեր Իզմիրի թղթակիցը, թէ սիրուն երեկոյթ մը պիտի վայելեն Իզմիրցիք, և թէ բաւական կլորիկ արդիւնք մը ձեռք պիտի բերուի։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ Առաջնորդ Տ. Եղեկիէլ Մ. Վրդ. Արղընի գացած ու ներկայ գտնուած է կառավարական շէնքի մը բացման հանդէսին ուր ներկայ գտնուած են նաեւ Միթէաարքիը Միւթիին և կառավարական ուրիշ պաշտօնեաներ։ Տ. Եղեկիէլ Վրդ. բանախօսութիւն մը ընելով բարեմաղթութիւններ ըրած է Վեհ. Սուլթանին համար։

ԳՈՀՈՒԹԵԱՄԲ կը լսենք թէ Վսեմ. Միքայէլ էֆ. Մամիկոնեան ապաքինելով իր վերջին հիւանդութենէն, սկսած է յաճախել իր պաշտօնատեղին։

ԻԶՄԻՐԻ Պատր. Փոխանորդ Տ. Դանիէլ Մ. վրդ. ընկերակցութեամբ Տ. Յովհ. քհ. Մինասեանի և ծանօթ գրագէտ-վաճառական Դարեգին էֆ. Փափազեանի, Անգլ. հիւպատոսարանը երթալով, փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Ձիպրայթարի Անկլիքան եկեղեցի. Վեր. Հ. Քոլլինսի։

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ԹԵՄ

Վաղը կիրակի 14/27 Նոյեմբեր, պիտի քարոզեն,

Բերայի մէջ ժամը 4.15ին Վեր. Արքէն Շմաւոնեան,

Կէտիկ Փաշայի Ամերիկեան վարժարանին մէջ, ժամը 5.15ին, Սամուէլ էֆ. Վարժապետեան,

Սկիւտարի մէջ ժամը 5ին Բրօֆ. Ց. Հ. Ճէճիզեան.

Գալատայի մէջ ժամը 5.45ին Վեր. Ց. Գ. Գրիգորեան, (Թրքերէն),

Խասգիւղի մէջ ժամը 7.30ին Պատ. Ս. Զորիկեան։

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ՄԱՀ

ՏԻԳՐԱՆ Լ.Ֆ. ՓԻՐԻՇՃԵԱՆ երէկ աւանդեց իր հոգին Ցուզարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը, կիրակի, ժամը 8ին (Ը. Թ.) Սամաթիոյ Ս. Դէորգ եկեղեցիին մէջ։

×

Լանկայի եկեղեցիին անդամներէն Յակոբ էֆ. Հ. Զագարեան, երկար հիւանդութենէն վերջ, Եշ. օր մեռաւ։ Ցուզարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր, ժամը 5 ու կէսին (Ը. Թ.) Ֆէրիգիւղի գերեզմանատան մէջ։

ՍԷԼԱՄԼԸԳ ՐԷՍՄԸ ՍԼԻՒՍԻ

Տիւնքի հիմամբ կիսիւ Սէլամլըգ ըէսմը ալիսի Համիտխէյ ճամիի չէրիֆինէ իբրա պույրուլմը տը։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Նոյ. 4ին Սօպրանիէն ձեռք առաւ 100 միլիոնի նոր փոխառութեան պայմանագրին վիճանութիւնը։ Եւմտական նախարար Մ. Բայաքոֆ խօսք առնելով բացատրութիւններ տալու համար, ըսաւ թէ 1. Ի՞նչ պատճառներու համար կառավարութիւնը սոխպուած է կնքել այս փոխառութիւնը, 2. Ի՞նչ վիճակի մէջ կը գտնուին Իշխանապետութեան պարտքերը և ի՞նչ ազդեցութիւն պիտի ունենայ նոր փոխառութիւնը այդ պարտքերուն վրայ և 3. Ի՞նչ է փոխառութեան պայմանագրին պարունակութիւնը։ Նախարարը բացատրեց թէ կառավարութիւնը կարօտ է այս փոխառութեան, Ա. Թեթեւ պարտքերը վճարելու համար, Բ. Ներքին կարգ մը պէտքերու հոգացման համար և Գ. Երկու երկաթուղիներու շինութեան համար, որոնք երկրին տնտեսական բարեւաւման պիտի նպաստեն։ Ցետոյ պարզեց պարտքին վիճակը, որ Նոյ. 1ին կը հասնէր 317,518,737, որուն 4 միլիոնը թեթեւ պարտքեր։ Ասոր վրայ աւելցնելով նոր փոխառութիւնը, Իշխանապետութեան պարտքին գումարը պիտի հասնի 360 միլիոն ֆր.ի, կամ իւրաքանչիւր անհատի 60 ֆր.։ Հարիւրին 8ով շրջաբերութեան դրուելու միջոցին, արդի փոխառութիւնը 500,000 ֆր.ի առաւելութիւն մը կուտայ 1902ի փոխառութեան վրայ, և միւս պայմաններուն հետ 2½ միլիոն ֆր.ի չափ մը։ Եւմտական նախարարը վերջացնելով ըսաւ թէ երկրին եւմտացոյցը 120 միլիոն ֆր.ի պէտք է բարձրացնել, պարքի վարչութիւնը ապահովելու համար։ Մ. Տանէֆի մէկ քանի գիտողութիւններէն ետք, ներքին գործոց նախարար Մ. Բէթքով յայտարարեց թէ պայմանագիրը մասնաւոր յանձնաժողովի մը ուսումնասիրութեան չէր ենթարկուած, որովհետեւ անօգուտ էր այդ բանը, քանի որ պայմանագիրը կամ նոյնութեամբ պէտք է ընդունիլ, կամ մերժել։ Սօպրանիէին անդամներէն Մ. Միխայիլովսքի երկարօրէն խօսեցաւ փոխառութեան և երկրին եւմտական և մասամբ ալ ներքին քաղաքականութեան դէմ, ըսելով թէ Բատօմիր-Թիֆլիսի երկաթուղին աւելորդ է։

*** Իշխան Ֆէրտինանտ և եղբայրը Ֆիլիբ իշխան այցելեցին ռուս ընդհ. հիւպատոս Մ. Պախմէթիէվի։

*** Վիեննայի պուլկար գործակատար Մ. Սարաֆով Սոֆիա դարձաւ։

*** Բլէմանթին իշխանուհին անուան տարեդարձին առթիւ Դր. օր գոհաբանական արարողութիւն մը կատարուեցաւ իշխանական մատրան մէջ։ Ներկայ էին իշխանը և զաւակները, Սաքսէօպուրկ-Կոթայի իշխանը, իր որդւոյն՝ Լէոբոլտ իշխանին հետ, նախարարներ և այլն։

ԵՒՄՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Եւմտական Բարձր Ծանձնաժողովը առջի օր դարձեալ գումարուեցաւ Կայս. Պալատին մէջ։

*** Նահանգներու ամսատիպներուն և ծախքերուն հաշուեցոյցը մատուցուեցաւ Բարձր Ծանձնաժողովին։

*** Օրտուլի, Կիրասունի և Տրապիզոնի շրջակայ գիւղախումբերուն համար տուրքերու արձանագրիչ մը պիտի ըլլայ։

*** Աքիայի գաւառին հաշուակալ Ինայէթուլլահ պաշտօնանկ եղաւ, զինուորական սպառազինմանց և այլ տուրքերը տեղական ծախքերու, և այս տարուան հասոյթներէն անցած տարուան պարտքերը վճարած ըլլալուն համար։

ՀՈԼԱՆԴԱԿԱՆ դեսպան կոմս տը Պիլանտ այսօր Պոլիս կը դառնայ։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ. — Երկաթուղիին անցած տեղերուն մէջ և շրջակայքը ուրիշ միջոցներ ալ ձեռք պիտի առնուին երկրին տնտեսական բարգաւաճման համար։ Այսպէս, որոշուեցաւ Զէրքա և Շէրիա գիծերէն օգուտ քաղել։ Նաւարկելի ընելով և կամուրջներ շինելով։ Միւս կողմէ Տէրաա, Սիւէյտիյէ, Մաան և այլ տեղերը գացող խճուղիներ շինել, և այլն։

ՕՈՒՆՑԱ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ.—Դատական և կրօնից Նախարարութիւնը Պատրիարքարան զրկեց թէզքէրէ մը, որ վեց սինօդականներու հաղորդուելէ ետք, Խան ժողովին յանձնուեցաւ։

*** Կայս. Պալատան Ա. թարգմանիչ Պլէքս. Քարաթոտորի փչաառջի օր այցելեց Տ. Եռաքիմ Պատրիարքին։

*** Ֆէնէրի մայր-եկեղեցիին մէջ գտնուած սրբուհի Եբրիմէի մասունքին մասնատուփ մը շինելու համար Բեթերսպուրկի մէջ 5000 ռուբլի հանգանակուեցաւ, որուն 1000 ռուբլին Բեթերսպուրկի Մետրապոլիտը նուիրած է։ Մասնատուփը որ Պոլիս հասած է, արծաթէ է, մէկուկէս մէթր երկայնութեամբ, կափարիչին վրայ «Սրբուհին մարարոսուհին Եբրիմէ» արձանագրութեամբ։ 2½ բուա ծանրութիւն ունի և արժած է 3000 ռուբլիի։ Երէկ առաւ Տ. Եռաքիմ Պատրիարքը Մայր-եկեղեցիին Բամաքարիսթոս մատրան մէջ նախագահեց արարողութեանց երբ տեղի ունեցաւ մասնատուփին օրհնութիւնը և մասունքին հոն փոխադրութիւնը։

ՇԻՐՔԷԹ. — Շիրքէթի Վարչութիւնը Կլաքոյի մէկնաւարանին երկու շոգենաւ յանձնարարեց։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Շքարէ դպրոց մարտանաւը Իզմիր հասնելուն փոխադարձ ոգեւորիչներ փոխանակեր է ցամաքին հետ և հրամատարը այցելեր է Կուսակալին և Բեւամիլ փաշայի։ Դպրոցմարտանաւը 10 մնդանօթ ունի և 462 ուսանող ու նաւաստի։ Շքարէ Իզմիրէ Սելանիկ մեկնեցաւ։

ԿԱԼԱԹԱ-ՍԷՐԱՅԻ Լիսէին ուսուցիչներէն ճարտարագէտ Մ. Օկիւսթ Տիւբրէ, ֆրանսական կառավարութեան կողմէ ստացաւ հանր. կրթութեան սպայութեան ատիճանը։

ԶՄԻՐԻ ԲԵՐԲԸ. — Իզմիրի հելլէն հիւպատոսը կը տեղեկագրէ թէ այս տարի Սուլթանիէ խաղողին քանակը 14,000 անգլ. տակառաչափ եղած է։ Որթալուսիէն չատ վնասուած է չամիչի բերքը, քանի որ երբ մէկ կողմէն որթալուսիէը կ'աւերէ այգիները, միւս կողմէ ամերիկեան որթատունկերուն մշակութիւնը կ'աւելնայ։ Սեւ խաղողին բերքը այս տարի նուազ եղած է։

ԹԷՄԷԹԻԻ ՏՈՒՐԲԸ. — Ցայտնի է թէ մինակ երկրագործութեամբ զբաղողները թէքէքիւք տուրքէ զերծ են, կայս. Իրատէով, Պրուսայի կուսակալութեան մէջ քննութիւն կատարուեցաւ և ցարդ 161 երկրագործներ նոյն տուրքէն ազատ հռչակուեցան։

ՆՈՒԱԶՈՒՐԴ. — Հիճազի երկաթուղիին բարձր Ծանձաժողովը նուազուրդի դրած է 5000 թօնս Քարտիֆի ածուխ, Հայֆա և Պէրսէթ յանձնելի։ Դիմել, առաջիկայ երեքշաբթի օր նոյն Ծանձնաժողովին։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Պրուսայի Սանտրգէը գաւառակին գայմագամ Ալի Ռիզա էֆ. պաշտօնին մէջ անոգ գըտնուելուն համար պաշտօնէ դադրեցուցուեցաւ և առժամաբար իրեն յաջորդեց Պրուսայի կուսակալութեան հետեւորդ պաշտօնեայ Ամիլ պէյ։

ԽԱՎԻԼ ՓԱՇԱ ԽԱՆԻՆ ԳՈՐԾԸ. — Բերայի կառավարիչ Համտի պէյ, անձամբ ինք ձեռք առած է սպանութեան փորձով գողութեան այս գործը, որուն աւարկայ եղաւ Խալիլ Փաշա Խան հաստատուած Մ. Քասթէլլի։ Դողցածները անցեալ օր 9000 ոսկիի բարձրացուցած էին։ Սապահ երէկ գրեց թէ 2000 ոսկի է միայն, բայց ճիշդ հաշիւը դեռ կարելի չէ գտնել, քանի որ միայն մէկ տեսարակ մը չէ, այլ վեց տեսարակ զոր պատռած են չարագործները, այնպէս որ կորսուած արժեթուղթերուն թիւը կամ գոհարեղէններուն ճիշդ ցանկը գտնել անկարելի է։ Մ. Քասթէլլի նիւթականապէս ոչնչացած է գրեթէ։

Գալով չարագործներուն, ոստիկանութիւնը տասնեակ մը կասկածողներ ձերբակալած է, որոնցմէ ոմանք վարձեմի չարագործներ։ Բայց դեռ իրական հետք մը չկայ։ «Լ. Էքբալ»ը այս առթիւ կ'ըսէ թէ, այսքան լանդուզն գողութիւն մը և լոյս աչքով դաշոյնի ձեռին յարձակում մը առանց հետքի չըլլար։ Մնայ որ գողերը աներեւակայելի ճարտարութեամբ և պատրաստութեամբ գործած են։ Պարզ գողեր չպիտի կրնային տետրակներուն մէջէն ջնջել զիրենք մասնելու կարող բոլոր էջերը, հետեւաբար Մ. Քասթէլլի ծանօթ, անոր հետ գործ ընողներ են, մանաւանդ որ կեղծ մօրուք եւայլն դրած են եղեր ինչ որ ա'լ աւելի կը հաստատէ այս կասկածը։ Այսու հանդերձ կարելի է դեռ միջոց մը գործածել այս չարագործներուն դէմ։ Հրահանգ տալ բոլոր լումայափոխներուն և սեղոնաւորներուն զգուշութեամբ գործել արժեթուղթի գնման մէջ։ Միւս կողմէ Մ. Քասթէլլի ալ կրնայ կարեւոր տեղեկութիւններ տալ իր արժեթուղթերուն ծալքին, մէջտեղի բիծերուն, արձանագրութեանց կտրուած քուքօններուն և այլ պարագաներու մասին։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԱՐԿԱԾ. — Անցեալ ուրբաթ օր Քորտէլիոյէն Իզմիր գացող կառախումբը ճամբան զարնուեցաւ թաղապետեսն մէկ կառքին, որ նոյն պահուն երկաթուղիին գիծին վրայէն կ'անցնէր։ Կառքը խորտակուեցաւ և ձին սպաննուեցաւ։ Իսկ կառավարը ծանրապէս վիրաւորուած հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

Հեռագրական գործակալութիւնը գիշերը մինչեւ ուշ ատեն Բարիզի Պօրսայինգիները չհաղորդեց մեզի։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Երէկ գիշեր ուշ ատեն Հեռագրական Գործակալութեանց կողմէ մեզ հաղորդուած են հետեւեալ հեռագիրները.—

ԲԱՐԻԶ, 26 Նոյ.—Զօր. Սախարով կը հեռագրէ թէ Ռուսք պարտութեան մատնեցին Ճաքոնական զօրագունդ մը Սինկէչենթինի մէջ, և յետոյ նոյն գիւղը հրդեհեցին։ Ռուս 10 սպայ և 30 զինուոր վիրաւորուեցան և 10 զինուոր սպաննուեցան։ Մուքտէնի մէջ ցուրտը սոսկալի է։ Աստիճանը զէրոյէն վար 25 ցոյց կուտայ։ Ուսուլիքները սըղած են։

ԼՈՆԴՈՆ. – Բորթ Արթուրի զօրքերէն գերի իյնողները կ'ըսեն թէ ռուս պահակաղօրքը այժմ 8000 հոգին չեն անցներ։ Զօր. Նոկի կը ծանուցանէ թէ նաւարանին շրջակայ չէնքերը կրակի մէջ են և Ճաքոնական կրակէն դեռ երէկ կ'այրէին։

ԲԱՐԻԶ.— Ճաքոնցիք գրաւեցին անգլ. շոգենաւ մը որ կը փորձէր Բորթ-Արթուր մտցնել 30,000 մնտուկ միս։

—Ճաքոնցիք ետ մղեցին Բորթ-Արթուրի պահակաղօրաց դէպի դուրս մէկ յարձակումը։ Վնասները աննշան են։

ԳԵՂԵՑԻԿ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՀԻՆԳ ՈՒԶԱՆԻՒ-ՀԻՆԳ ՓՆՏՌԱՆԻՒ «ԺԱՄԱՆՑ ԿԱՄ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽԱՂԵՐ»

Զ. Ց. Ս. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Ընտանեկան անմեղ զբօսանքներու գեղեցիկ հաւաքածոյ մը.—

Այլ ևս մի՛ ըսէք թէ գիշերներն երկարեցան, ձմեռը ի՞նչպէս ժամանակ պիտի անցընենք։ Առէք «Ժամանց»ը մը և կրնաք ամբողջ ձմեռը զուարճանալ և զուարճացնել ձեր հիւրերը.—

Անհրաժեշտ ամէն մարդու.—Անհրաժեշտ ամէն ընտանիքի։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով և հեղինակին քով Կ. Պոլիս Պայազիտ Հաուզ։

Գին 5 Դահեկան

Առիթէն օգտուեցէ՛ք

ՀԱՅՐԱՊԱՏՈՒՄ ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔԸ

ԱՐՇԱԿ ՉՈՒՇԱՆԻ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՎԻՊԱՍԱՆՔՆԵՐԸ

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ

ԱՂԱՎՆԱՏՈՒՆ ԱՅԱՎՈՒՆԱՅԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԳԼՈՒԽ

ԳԼԽԱՎՈՐ ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԵՂԻՆԱԿԸ

Ամենայն հարգանքով նվիրվում է Հայ գրքի հոգեշունչ հրատարակչի՝ Ս. Ս. Ավետիսյանի հիշատակին